

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue – Siun sote
Tikkamäentie 16, M-talo, 4.kerros
80210 Joensuu

Kirjaamo / Asianumero 749/00.01.02.00/2022
Kirjaamo@siunsote.fi

Lausunto koskien Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluverkon skenaarioita 1-3 vuoteen 2038

Me allekirjoittaneet polvijärveläisten yhdistysten jäsenet haluamme tuoda esiin näkemyksemme nyt lausunnolla olevista hyvinvointialueen palveluverkon skenaarioista.

Pidämme hyvänä skenaarioissa mainittuja lähtökohtia:

- Ikäihmisten palveluita tuotetaan laajasti lähipalveluina edelleenkin.
- Perhe- ja sosiaalipalveluita tuotetaan laajasti lähipalveluina edelleenkin.
- Vammaispalveluita tuotetaan laajasti lähipalveluina edelleenkin.

Sote- uudistuksen lähtökohtana on tasa-arvoisten palveluiden tuottaminen kaikille kansalaisille. Valitettavasti joudumme toteamaan, että valtakunnallinen edelläkävijä Siun sote on epäonnistunut tehtävässään ja aiemmin kunnassa hyvin toimineet palvelut ovat romahtaneet. Keskittäminen ei koskaan korvaa hyvin toimivia lähipalveluja. Polvijärven lähipalvelujen käyttöaste on Siun soten aikana romahtanut, koska palveluja on vain vähän tarjolla.

Skenaarioiden ymmärtämistä hankaloitti se, että palvelumallien sisältöjä ei ole avattu tarkemmin. Palvelujen saavutettavuuden kannalta vastustamme skenaarioita 1. ja 2., joissa palvelut keskitetään laajan palvelun sote-asemiin. Skenaarioiden mukaan Polvijärvi jäisi ilman sote-asemaa, mitä emme pidä hyvänä mallina.

Polvijärven kunta on haja-asutusaluetta, jossa välimatkat ovat pitkiä. Julkisia liikenneyhteyksiä ei ole ja tiet ovat talviaikaan huonosti hoidettuja. Skenaarioissa mainitut ajat, esim. 20 minuutin ajomatka Outokumpuun, on arvioitu alakanttiin ja toteutuu vain optimikelien aikaan kylän keskuksesta. Haja-asutusalueella sijaitsevien kylien asukkaille matka on huomattavasti pidempi, esim. Kinahmon tai Martonvaaran kylistä matkaa Outokumpuun on lähes 50 kilometriä. Polvijärven väestöstä n. 34 % on yli 65- vuotiaita ja useilla ei ole omaa autoa käytössään. Lähipalveluajatus ei näissä malleissa toteudu ja iso siivu hyvinvointipalvelujen tuottamiseksi tarkoitettuja varoja kuluisi yhteiskunnan kustantamiin kuljetuksiin. Kyse on kerrannaisvaikutuksineen myös laajemmasta yhteiskunnallisesta muutoksesta. Palvelujen myötä lähtevät myös paikkakunnalla asuvat työntekijät perheineen, mikä näivettää pieniä paikkakuntia entisestään.

Skenaariovaihtoehto 3. on esitetyistä vaihtoehtoista vähiten huono. Se ei kuitenkaan ole hyvä skenaario, koska siinä Polvijärvelle jäisi vain lähipalvelupiste.

Polvijärven asukkaat tarvitsevat laajan palvelun sote-aseman, jossa on saatavilla lääkäreiden ja muiden sote-alan ammattilaisten palvelut. Paikkakunnalla asuu vielä toistaiseksi koulutettua terveydenhuollon henkilöstöä. Jos töitä ei enää jatkossa omalta paikkakunnalta löydy, omasta kotikunnasta tai maakunnasta poismuuttaminen on todellinen uhka. Se vaikeuttaisi entisestään

Siun soten vaikeaa henkilöstötilannetta. Kodeistaan poismuuttamaan joutuvat alan ammattilaiset eivät välttämättä ole enää motivoituneita työskentelemään Siun soten palveluksessa, vaan etsivät muualta uusia mahdollisuuksia.

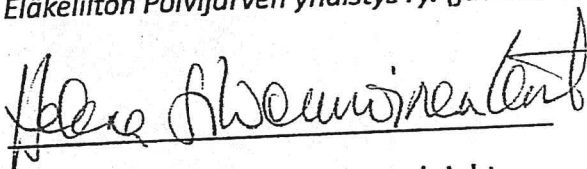
Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen vaikutus Polvijärven kunnan talousarvioon on huomattava. Uudistuksesta johtuen kunnan veromenetykset ovat n. 20 miljoonaa euroa vuodessa. Vaadimme, että nämä rahat käytetään Polvijärven asukkaiden tarvitsemien palvelujen järjestämiseen sekä oman terveysaseman ylläpitämiseen omalla paikkakunnalla. Infrastruktuuri on Polvijärvellä kunnossa, sillä täällä on verrattain uusi ja toimiva terveysasemarakennus, samoin palo-asema on remontoitu ja ajanmukaistettu aivan äskettäin. Polvijärvellä on myös valmistumassa tänä vuonna 60- paikkainen palvelutalo. Kunnassa on pitkäjänteisesti ja vastuullisesti rakennettu ajanmukaisia rakennuksia. Emme hyväksy suunnitelmia, joissa toimivat tilat jäisivät nyt tyhjiin tai vajaakäytölle ja samanaikaisesti varoja käytettäisiin uusien tilojen rakentamiseen reilun 20 kilometrin päähän. Emme vastusta palveluiden järkevää koordinoitua, mutta oman terveysaseman säilyttäminen on kuitenkin erittäin tärkeää.

Digipalvelut ovat tarpeellisia ja niitä tulee tarjota ensisijaisesti henkilöille, joilla on kykyä ja mahdollisuuksia niitä käyttää. Samalla resursseja vapautuu esim. vanhusväestön tarvitsemiin lähipalveluihin. Suurin osa alueen vanhusväestöstä on tällä hetkellä digipalvelujen ja -viestinnän ulottumattomissa. Useilla ei ole älylaitteita lainkaan eikä tarvittavaa osaamista. Palvelujen siirtäminen verkkoon edellyttää aina myös laajamittaisen käyttäjäkoulutuksen järjestämisen. Toistaiseksi koulutukset ovat olleet satunnaisia ja riittämättömiä.

Lopuksi toteamme, että Tapio Hämäläinen, aluevaltuutettu, Rääkkylän kunnanvaltuuston puheenjohtaja ja kunnallisneuvos, onnistui kiteyttämään pienten kuntien asukkaiden tunnot Sanomalehti Karjalaisessa 21.4.2023 olleessa mielipidekirjoituksessaan.

Polvijärvellä 24. huhtikuuta 2023

Eläkeliiton Polvijärven yhdistys ry. (jäseniä 392, keski-ikä 73 vuotta)

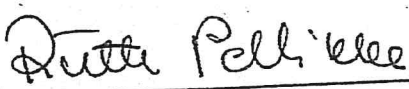

Helena Silvennoinen-Kuikka, puh.joht.

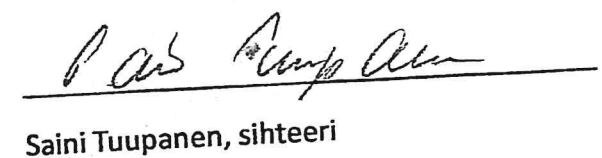

Marja Korpelainen, sihteeri

Polvijärven Reuma ja Tules (jäseniä 170, keski-ikä 73 vuotta)

Riitta Pellikka, varapuheenjohtaja

Saini Tuupanen, sihteeri

Pohjois-Karjalan syöpäyhdistys ry., Polvijärven osasto

Mirja Tanskanen

Mirja Tanskanen pj.

Arja Leskinen

Arja Leskinen, sihteeri

Ruvaslahden kyläyhdistys (n. 250 asukasta)

ANITA TANSKANEN, VARAPUHEENJOHTAJA

Polvijärven sydänyhdistys

Anja Leskinen

Anja Leskinen, varapuheenjohtaja

Anja Hyvärinen

Anja Hyvärinen, jäsen

SPR Polvijärven osasto

Irma Vaittinen

Irma Vaittinen, varapuheenjohtaja

Riitta Pellikka

Riitta Pellikka, hallituksen jäsen

Polvijärven vanhus- ja vammaisneuvosto

Leena Kettunen

Leena Kettunen, puheenjohtaja

Heikki Kuikka

Heikki Kuikka, kunnanhallituksen edustaja

Polvijärven Eläkkeensaajat ry.

Mauno Lavikainen

Mauno Lavikainen, puh.joht.

Veijo Hirvonen

Veijo Hirvonen, hallituksen
jäsen